

Predikan i Kindaholms församling 2016 av Tobias Bäckström

21 sönd. i trefaldighetstiden

”Samhällsansvar”

5 Mos 24:17-22

Jak 2:1-8

Luk 19:1-10

Den första artikeln i FN:s allmänna deklARATION om de mänskliga rättigheterna lyder: ”Alla människor är förra fria och lika i värdighet och rättigheter.” Grunden för detta, även om det inte sägs i deklARATIONEN, är att vi alla är skapade till Guds avbild. I Adam är vi alla ett, vi är från födseln alla jämställda, det är själva utgångspunkten för hur vi ska se på andra människor.

Men efter födseln händer det något. Beroende på var du är född, hur din omgivning är mot dig, och vad du vill med ditt liv, så uppstår det ganska stora skillnader mellan oss. Vi skiljer oss åt i rikedom, hur tryggt vi bor och hur lyckliga vi är.

I grund och botten är det inte så mycket vi kan göra något åt detta. Vi människor är ”lika i värdighet och rättigheter”, det byter inte att vi är lika i ambitioner och begåvningar. Det kan skilja ganska mycket mellan oss i de avseende, förutom vad vår omgivning gör för att hjälpa eller stjälp oss, och då uppstår det också skillnader mellan oss i livet.

Det är där Paulus ord blir viktiga: ”gör inte skillnad på människor”, att det är skillnad mellan oss kan han inte förneka, och han tar som exempel: om en rik man kommer in i kyrkan, med fina kläder och guldringar, och samtidigt kommer det in en fattig man. Vem har vi då ögon för? Hur tar vi emot de båda? Behandlar vi båda lika? Ingen kan förneka att det är skillnad på dem, den fattige och den rike: men det betyder inte att vi ska göra skillnad på dem. Båda två är födda lika i värdighet och rättigheter, båda två är skapade till Guds avbild.

Hur är det med oss? I vilka sammanhang riskerar vi att göra skillnad på människor? Det kanske till stora delar är en omedveten process och därför inte helt lätt att veta innan man tänker igenom det. I skolan kanske det handlar om att bara ha ögonen för de populäraste kamraterna. På arbetsplatsen att man ägnar dem uppmärksamhet som kan underlätta ens karriär och lönesättning. Och i samhället i stort så ser vi hur viktigt det är att man tillhör rätt kategori för att få synas och höras.

Det är inte alldeles självklart att det är den som har pengar och makt som blir hyllad, inte heller på Jesus tid. Det visar ju exemplet Sackaios. Trots att han förmodligen var en av de rika i Jeriko, så tillhörde han kategorin utstötta.

Nu tyckte nog folk att det fanns goda skäl till det. Han samarbetade ju med fienden, med ockupationsmakten. Han svek sina landsmän när han krävde in tull å deras vägnar. Och av allt att döma utnyttjade han situationen för att pressa folk på mer pengar än det som romarna krävde. Varför skulle man inte förakta honom?

Ja, vilka är det som vi i vårt samhälle föraktar och stöter ut? I likhet med Sackaios kan det ju vara personer som på olika sätt själva har sin del av skulden för utanförskapet. Ändå lär Jesus oss att söka upp och sträcka ut en hand. Det är just de förlorade som Jesus själv kom för att frälsa.

Den gammaltestamentliga läsningen tar upp hur vi ska behandla utsatta människor i samhället. *Invandraren, den faderlöse och änkan*, de tre grupperna återkommer på olika sätt i Moseböckerna. Det var kategorier som saknade nätverk, som inte hade någon som kunde föra deras talan. Och i ett samhälle utan allmänt utbyggd välfärd var de naturligtvis extra utsatta. Om någon vrängde rätten för någon av dem var det få som brydde sig, det var ju ändå inte min släkting eller nära vän. Därför, poängterar Mose, måste alla vara lika inför lagen.

Och överflödet av skörden skulle lämnas för de fattiga att ta hand om. En glömd kärve, eller några oliver som råka bli kvar på en gren, det var skörd som man ändå inte saknade och kan låta vara.

Det var den tidens sociala omsorg. Idag har vi löst det på ett annat sätt. Men vi har fortfarande ansvar för samhället vi lever i. I vårt högskattesamhälle finns en risk att vi betalar för att slippa ta ett personligt ansvar. Vi betalar vår skatt och tycker att det räcker. Och visst räcker det långt, men jag tror att i framtiden kommer det behövas andra lösningar för de utsatta, för *invandraren, den faderlöse och änkan*, lösningar som bygger på frivilligt givande och engagemang.

Frågan är också var vi placerar oss själva. Är vi den givande eller den mottagande? När det gäller vårt förhållande till Jesus, får vi leva oss in i Sackaios situation. Av alla invånare i Jeriko så var det just Sackaios som Jesus besökte. Behövde inte de andra Jesus besök, kan man då undra?

Jo, men kanske det bara var Sackaios som insåg att han var i behov av detta. Jesus besöker dem som behöver honom. Inte för att det skulle finnas någon som inte behöver honom, men alla har ännu inte förstått detta. Han väntar hellre tills tiden är mogen än att ha skulle komma för tidigt.

För Sackaios var tiden mogen. Han hade en inre längtan efter något mer än bara pengar och han och hoppades att Jesus skulle motsvara hans längtan. Han hade nog inte väntat sig att ens få *tala* med Jesus, utan han ville bara se honom. Hur stor måste inte överraskningen ha blivit när Jesus gick fram och förklarade sin önskan att *besöka* honom. Bland alla invånare i Jeriko var det till Sackaios hem han ville.

Idag vill Jesus besöka dig. Längtar du efter hans besök, har du samma längtan som Sackaios hade? I nattvardens bröd och vin har du möjligheten att ta emot Kristus. Låt oss öppna oss för honom, öppna våra hjärtan och ta emot honom.